

הַלְבוֹת עֲבוּדָה זָרָה פֶּרֶק ג

א. כָּל הָעוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה בְּרָצוֹנוֹ בְּזָדוֹן, חַיֵּב כֶּרֶת; וְאִם הָיָה שֶׁם עֲדִים וְהִתְרָאָה, נִסְקָל. וְאִם עָבַד בְּשִׁגְגָה, מֵבִיא חֲטָאת קְבוּעָה.

ב. עֲבוּדוֹת הָרִבָּה קָבְעוּ עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, לְכָל צֶלֶם וְצֶלֶם וּלְכָל צוּרָה וְצוּרָה, וְעֲבוּדַת זֶה אֵינָה פֶּעֱבוּדַת זֶה כְּגוֹן פֶּעוֹר, שְׁעֲבוּדָתוֹ שִׁיפְעֹר אָדָם עֲצָמוֹ לוֹ; וּמֶרְקָלִיס, שְׁעֲבוּדָתוֹ שְׂיִזְרֹק לוֹ אֲבָנִים, אוֹ יִסְקָל מִלִּפְנֵי אֲבָנִים. וְהָרִבָּה עֲבוּדוֹת כְּגוֹן אֵלֹהִים, תִּקְנֵנוּ לְשָׂאֵר צִלָּמִים.

ג. לְפִיכָךְ הַפּוֹעֵר עֲצָמוֹ לְמֶרְקָלִיס, אוֹ שְׂיִזְרֹק אֶבֶן לַפֶּעוֹר פֶּטוּר: עַד שִׁיעֲבֹד אוֹתוֹ דֶּרֶךְ עֲבוּדָתוֹ, שֶׁנֶּאֱמָר "אֵיכָה יַעֲבֹדוּ הַגּוֹיִם הָאֵלֹהִים אֶת-אֱלֹהֵיהֶם, וְאֶעֱשֶׂה-כֵן, גַּם-אֲנִי" (דְּבָרִים יב, ל).

ד. וּמִפְּנֵי זֶה הָעֲנִין, צָרִיכִין בֵּית דִּין לִידַע דְּרָכֵי הָעֲבוּדוֹת, שְׂאִין סוֹקְלִין עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, עַד שִׁידְעוּ שֶׁזֶּה הִיא דֶּרֶךְ עֲבוּדָתָהּ. וְאִזְהָרָה שֶׁלְעֲבוּדוֹת אֵלֹהִים וְכִיּוּצָא בָהֶן, הוּא שְׁכָתוּב "וְלֹא תַעֲבֹדֵם" (שְׁמוֹת כ, ד; שְׁמוֹת כג, כד; דְּבָרִים ה, ח).

ה. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשָׂאֵר עֲבוּדוֹת חוּץ מִמִּשְׁתַּחֲוָה וְזוֹבַח וּמִקְטֹר וּמִנֶּסֶךְ; אֲבָל הָעוֹבֵד בְּאַחַת מֵאַרְבַּע עֲבוּדוֹת אֵלֹהִים, לְאַחַד מִכָּל מִינֵי עֲבוּדָה זָרָה חַיֵּב, וְאִם עַל פִּי שְׂאִין דֶּרֶךְ עֲבוּדָתוֹ בִּכְפָּה. פִּיּוּצָד: הֵרִי שֶׁנֶּסֶךְ לַפֶּעוֹר אוֹ שְׁזָבַח לְמֶרְקָלִיס חַיֵּב, שֶׁנֶּאֱמָר "זִבַּח לְאֱלֹהִים, יִחָרֵם" (שְׁמוֹת כב, יט).

ו. זְבִיחָה בְּכָלֵל עֲבוּדוֹת הֵיחָדָה, וְלָמָּה יֵצֵאת לומר לָךְ: מַה זְבִיחָה מִיחָדָת שְׁעוֹבְדִין בָּהּ לְשֵׁם, וְחַיֵּב הַזּוֹבַח לֵאל אַחֵר סָקְלָה עָלֶיהָ, בֵּין הֵיחָדָה דֶּרֶךְ עֲבוּדָתָהּ בְּזִבְיחָהּ, אוֹ אֵינָה בְּזִבְיחָהּ; אִם כָּל עֲבוּדָה שֶׁהִיא מִיחָדָת לְשֵׁם אִם עָבַד בָּהּ לֵאל אַחֵר, בֵּין שֶׁהֵיחָדָה דֶּרֶךְ עֲבוּדָתָהּ בִּכְפָּה בֵּין שְׂאִינָה בִּכְפָּה חַיֵּב עָלֶיהָ. לְכָף נֶאֱמָר "לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה, לֵאל אַחֵר" (שְׁמוֹת לד, יד), לְחַיֵּב עַל הַהִשְׁתַּחֲוּיָה, אִפְלוֹ אִין דֶּרֶךְ עֲבוּדָתוֹ בִּכְפָּה. וְהוּא הַדִּין לְמִקְטֹר, וּמִנֶּסֶךְ; וְזוֹרֵק וּמִנֶּסֶךְ, אֶחָד הוּא.

ז. סִפַּת לָהּ צוּאָה, אוֹ שֶׁנֶּסֶךְ לָהּ עָבִיט שְׁלִמִימֵי רִגְלִים חַיֵּב. שְׁחַט לָהּ חֲגֹב פֶּטוּר, אֲלֹא אִם כֵּן הֵיחָדָה דֶּרֶךְ עֲבוּדָתָהּ בִּכְפָּה; וְכֵן אִם שְׁחַט לָהּ בַּהֶמָּה מִחֲסֶרֶת אֲבֵר פֶּטוּר, אֲלֹא אִם כֵּן הֵיחָדָה דֶּרֶךְ עֲבוּדָתָהּ בִּכְפָּה.

ח. עֲבוּדָה זָרָה שְׁעוֹבְדִין אוֹתָהּ בְּמִקְל שֶׁבֶר מִקְל בְּפָנֶיהָ חַיֵּב, וְנֶאֱסָרֶת. זֶרֶק מִקְל בְּפָנֶיהָ חַיֵּב, וְאֵינָה נֶאֱסָרֶת: שְׂאִין זְרִיקַת הַמִּקְל, כְּעִין זְרִיקַת הַדָּם, שֶׁהֵרִי הַמִּקְל כְּמוֹת שֶׁהוּא, וְהַדָּם מִתְפָּזֵר.

ט. הַמִּקְבֵּל עָלָיו אֶחָד מִכָּל מִינֵי עֲבוּדָה זָרָה בְּאֵלוֹהִים, חַיֵּב סָקְלָה: אִפְלוֹ הַגִּבִּיָּה לְבָנָה וְאָמַר לָהּ אֵלִי אַתָּה, וְכָל פִּיּוּצָא בְּדַבּוּר זֶה חַיֵּב; וְאִפְלוֹ חֲזַר בּוֹ בְּתוֹךְ כְּדֵי דַבּוּר, וְאָמַר אִין זֶה אֵלִי אִין חֲזַרְתּוֹ כָּלוּם, אֲלֹא נִסְקָל.

י. הָעוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה כְּדֶרְכָּהּ, וְאִפְלוֹ עָשָׂה דֶּרֶךְ בְּזִיוֹן חַיֵּב. פִּיּוּצָד: הַפּוֹעֵר עֲצָמוֹ לַפֶּעוֹר כְּדֵי לְבַזּוֹתוֹ, אוֹ זֶרֶק אֶבֶן לְמֶרְקָלִיס כְּדֵי לְבַזּוֹתוֹ הוֹאִיל וְעֲבוּדָתוֹ בִּכְפָּה חַיֵּב, וּמֵבִיא קָרְבָּן עַל שִׁגְגָתוֹ.

יא. הָעוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה מֵאַהֲבָה, כְּגוֹן שֶׁחָשַׁק בְּצוּרָה זֹו מִפְּנֵי מְלֶאכְתָּהּ שֶׁהֵיחָדָה נָאָה בְּיוֹתֵר, אוֹ שֶׁעֲבָדָה מִירָאָתוֹ לָהּ, שְׁמָא

תָּרַע לוֹ כְּמוֹ שֶׁהָן מִדְּמִין עֹבְדֵיהָ שֶׁהִיא מְטִיבָה וּמְרִיעָה אֶם קִבְּלָה עָלֶיהָ בְּאֵלֶיהָ, חַיֵּב סִקְלָהּ; וְאִם עֲבָדָה כְּדֶרֶךְ עֲבֹדָתָהּ אוֹ בְּאַחַת מֵאַרְבַּע עֲבֹדוֹת מֵאַהֲבָה אוֹ מִיִּרְאָה, פָּטוּר.

יב. הַמְּגַפֵּף עֲבֹדָה זָרָה, וְהַמְּנַשֵּׁק לָהּ, וְהַמְּכַבֵּד וְהַמְּרַבֵּץ לְפָנֶיהָ, וְהַמְּרַחֵץ לָהּ, וְהַסֵּךְ וְהַמְּלַבִּישׁ וְהַמְּנַעִיל, וְכָל כִּיּוּצָא בְּדִבְרֵי כְבוֹד הָאֱלֹהִים עֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה, שֶׁנֶּאֱמַר "וְלֹא תַעֲבֹדֵם" (שְׁמוֹת כ,ד; שְׁמוֹת כג,כד; דְּבָרִים ה,ח); וְדִבְרִים אֵלֶּה, בְּכָלל עֲבֹדָה הֵן. וְאִם עַל פִּי כֵן אֵינוֹ לוֹקָה עַל אַחַת מֵהֵן, לְפִי שְׂאִינָן בְּפָרוּשׁ; וְאִם הִיתָה דְּרֶךְ עֲבֹדָתָהּ בְּאַחַד מִכָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וַעֲשָׂהוּ לְעֲבָדָה חַיֵּב.

יג. יֵשֵׁב לוֹ קוֹץ בְּרַגְלֹו בְּפָנֶי עֲבֹדָה זָרָה לֹא יִשָּׁח וְיִטְלָנוּ, מִפְּנֵי שֶׁנֶּרְאָה כְּמִשְׁתַּחֲוֶה לָהּ; נִתְפָּזְרוּ לוֹ מַעוֹת בְּפָנֶיהָ לֹא יִשָּׁח וְיִטְלָם, מִפְּנֵי שֶׁנֶּרְאָה כְּמִשְׁתַּחֲוֶה לָהּ: אֲלֹא יֵשֵׁב, וְאַחֵר כֵּךְ יִטֹּל. פְּרָצוּפוֹת הַמְּקַלְחוֹת מִיָּם בְּפָנֶי עֲבֹדָה זָרָה לֹא יִנִּיחַ פִּי עַל פִּיהֶם וְיִשְׁתָּה, מִפְּנֵי שֶׁנֶּרְאָה כְּמִנְשֵׁק לְעֲבֹדָה זָרָה.

יד. הָעוֹשֶׂה עֲבֹדָה זָרָה לְעַצְמוֹ אִם עַל פִּי שְׁלֹא עָשָׂה בִּידֹו, וְאִם עַל פִּי שְׁלֹא עֲבָדָה לוֹקָה, שֶׁנֶּאֱמַר "לֹא-תַעֲשֶׂה לָּךְ פֶּסֶל, וְכָל-תְּמוּנָה" (שְׁמוֹת כ,ג). וְכֵן הָעוֹשֶׂה עֲבֹדָה זָרָה בִּידֹו לְאַחֵרִים אִפְּלוּ עָשָׂה אוֹתָהּ לְגוֹי לוֹקָה, שֶׁנֶּאֱמַר "וְאֱלֹהֵי מִסְכָּה, לֹא תַעֲשֶׂה לָכֶם" (וַיִּקְרָא יט,ד). לְפִיכֵךְ הָעוֹשֶׂה עֲבֹדָה זָרָה בִּידֹו לְעַצְמוֹ, לוֹקָה שְׁתֵּים.

טו. אָסוּר לַעֲשׂוֹת צוּרוֹת לְנוֹאִי, וְאִם עַל פִּי שְׂאִינָן עֲבֹדָה זָרָה: שֶׁנֶּאֱמַר "לֹא תַעֲשׂוּן, אֹתִי: אֱלֹהֵי כֶסֶף וְאֱלֹהֵי זָהָב" (שְׁמוֹת כ,יט) כְּלוּמַר צוּרוֹת שֶׁלְכֶסֶף וְשֶׁלְזָהָב שֶׁהֵן לְנוֹאִי, כְּדֵי שְׁלֹא יִטְעוּ בָּהֶן הַטּוֹעִים וַיִּדְמוּ שֶׁהֵן לְעֲבֹדָה. וְאִין אָסוּר לְצוּר לְנוֹאִי, אֲלֹא צוּרַת הָאָדָם בְּלִבָּד.

טז. לְפִיכֵךְ אֵין צָרִין, לֹא בַעַץ וְלֹא בְּסִיד וְלֹא בְּאֶבֶן, צוּרַת הָאָדָם: וְהוּא שֶׁתֵּהָא הַצּוּרָה בּוֹלְטָת, כְּגוֹן הַצִּיּוֹר וְהַפִּיּוֹר שֶׁבְּטָרְקְלִין וְכִיּוּצָא בָּהֶן; וְאִם צָר, לוֹקָה. אֲבָל אִם הִיתָה הַצּוּרָה מְשֻׁקְעָת, אוֹ צוּרָה שֶׁלְסִמָּנִין כְּגוֹן הַצּוּרוֹת שֶׁעַל גְּבֵי הַלְלוּחוֹת וְהַטְבָּלִיּוֹת, אוֹ צוּרוֹת שְׂרוּקָמִין בְּאַרְיֵג הָרִי אֵלֶּה מִתְּרוֹת.

יז. טַבַּעַת שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ חוֹתָם שֶׁהוּא צוּרַת אָדָם אִם הִיתָה הַצּוּרָה בּוֹלְטָת אָסוּר לְהַנִּיחָהּ, וּמִתֵּר לְחַתֵּם בָּהּ; וְאִם הִיתָה הַצּוּרָה שׁוֹקַעַת מִתֵּר לְהַנִּיחָהּ, וְאָסוּר לְחַתֵּם בָּהּ מִפְּנֵי שֶׁהַנְּחָתָם תַּעֲשֶׂה בּוֹ הַצּוּרָה בּוֹלְטָת.

יח. וְכֵן אָסוּר לְצוּר דְּמוּת חֲמָה וּלְבִנָּה כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת וּמְלָאכִים, שֶׁנֶּאֱמַר "לֹא תַעֲשׂוּן, אֹתִי" (שְׁמוֹת כ,יט) לֹא תַעֲשׂוּן כְּדְמוּת שְׁמִשִּׁין הַמְּשֻׁמָּשִׁין לְפָנֶי בְּמָרוֹם, וְאִפְּלוּ עַל הַלּוּחַ.

יט. צוּרוֹת הַבְּהֵמוֹת וּשְׂאֵר נֶפֶשׁ חַיָּה חוּץ מִן הָאָדָם, וְצוּרוֹת אֵילָנוֹת וְדִשָּׁאִים וְכִיּוּצָא בָּהֶן מִתֵּר לְצוּר אוֹתָן, וְאִפְּלוּ הִיתָה הַצּוּרָה בּוֹלְטָת.